

Impactul radioterapiei post-mastectomie asupra reconstrucției mamare întârziate cu materiale aloplastice - experiența unui centru

Andrei Ludovic Porosnicu^{1,2}, Ioana Ghiurco^{1,2}, Vlad Petre Atanasescu², Ștefania Mihaela Riza², Cristian Sorin Hariga^{1,3}, Ioan Lascăr^{1,3}, Ruxandra Diana Sinescu^{1,2}

¹„Carol Davila” University of Medicine and Pharmacy, Bucharest, Romania

²Department of Plastic Surgery and Reconstructive Microsurgery, „Elias” Emergency University Hospital, Bucharest, Romania

³Department of Plastic Surgery and Reconstructive Microsurgery, Clinical Emergency Hospital, Bucharest, Romania

Rezumat

Context și obiective: În prezent, tratamentul cancerului de sân implică o gamă largă de proceduri de la simpla excizie a leziunilor până la managementul complex, ce presupune intervenție chirurgicală (mastectomie cu sau fără limfadenectomie axilară) și tratament adjuvant (chimioterapie, radioterapie, terapie hormonală sau imunoterapie). Reconstrucția postmastectomie poate fi privită ca o parte a abordării cancerului mamar, dar, deși beneficiile sale fizice și emoționale sunt incontestabile, vine cu propriul set de riscuri și complicații, mai ales atunci când se efectuează la distanță la pacienți cu radioterapie. Această lucrare își propune să prezinte experiența noastră în ceea ce privește efectele radioterapiei asupra reconstrucției mamare întârziate cu materiale aloplastice.

Materiale și metode: Am realizat un studiu retrospectiv pe 16 pacienți cu mastectomie pentru cancer mamar, pentru care s-a realizat reconstrucție la distanță. În funcție de efectuarea radioterapiei postmastectomie, pacienții au fost repartizați în unul din cele două grupuri: grupul 1 a fost format din opt pacienți care au primit radioterapie adjuvantă și grupul 2 din opt pacienți fără radioterapie. Am colectat o serie de date (sociodemografice, tipul intervenției reconstructive, terapii adjuvante etc.) și ulterior am analizat cazurile în care au apărut complicații.

Rezultate: Numărul și severitatea complicațiilor după reconstrucția mamară a fost mai mare în grupul pacienților cu radioterapie adjuvantă. Șapte pacienți au prezentat complicații, dintre care trei au fost majore: necroză parțială a lamboului TRAM, extruzie de expander și celulită a peretelui toracic. Abordarea terapeutică a fost debridarea chirurgicală și reconstrucția secundară cu lambou latissimus dorsi. Am remarcat doar o singură complicație majoră (extruzie de expander) în grupul fără radioterapie.

Concluzii: Cu toate că există o gamă largă de tehnici chirurgicale reconstructive, nu există încă un protocol clar privind reconstrucția mamară la pacienții care primesc radioterapie. Majoritatea pacienților tind să opteze pentru cea mai simplă intervenție, și anume reconstrucția prin expander-implant, care este de obicei însoțită de complicații atunci când este combinată cu radioterapia. Comunicarea eficientă și deschisă între oncolog, radioterapeut, chirurg plastician și pacient asigură rezultate optime.

Cuvinte cheie: sân, reconstrucție, autolog, aloplastic, radioterapie, complicații, întârziat